

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

Житомирського державного

університету імені Івана Франка

 проф. Киричук Г.Є.

«22» березня 2022 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(АНГЛІЙСЬКОЇ)**

**ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ)
РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська**

Житомир - 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного іспиту з теорії та практики перекладу основної іноземної мови полягає у виявленні ступеня опанування фахівцем – бакалавром фундаментальних дисциплін філологічного та перекладознавчого циклів необхідних для виконання магістерської програми зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська.

Програма вступного випробування базується на відповідних освітніх програмах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, призначених для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю «035.041 Германські мови та літератури (переклад включно)».

Програма вступного випробування до магістратури має міжпредметний синтетичний характер, що досягається його побудовою за тестовим принципом.

ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОГО ТА ГЕРМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

1. Предмет та основні розділи мовознавства.
2. Основні етапи розвитку мовознавства.
3. Основні теорії походження мов.
4. Мова як найважливіший засіб спілкування.
5. Функції мови.
6. Мова та мовлення.
7. Мова та мислення.
8. План вираження та план змісту мовних знаків.
9. Походження та основні етапи розвитку письма.
10. Графіка та орфографія. Основні принципи орфографії.
11. Основні алфавіти світу.
12. Мовні рівні та співвідношення між ними.
13. Фонетика як розділ мовознавства. Розділи фонетики.
14. Структура мовленнєвого апарату.
15. Артикуляція звуків та артикуляційна база мови.
16. Основні властивості фонем.
17. Комбінаторні фонетичні процеси.
18. Позиційні зміни фонем у потоці мовлення.
19. Фонетичний поділ мови.
20. Фонетичний наголос та його види.
21. Взаємодія звуків у процесі мовлення.
22. Принципи класифікації звуків. Голосні та приголосні.
23. Інтонація та характеристика її компонентів.
24. Лексикологія як розділ мовознавства. Розділи лексикології.

25. Значення слова та поняття. Природа виникнення назв.
26. Лексема і лексичне значення. Семантична структура слова. Типи лексичних значень слова.
27. Моносемія і полісемія. Поняття терміну.
28. Омонімія. Шляхи виникнення омонімів.
29. Синонімія. Класифікація синонімів.
30. Антонімія. Класифікація антонімів.
31. Причини й типи семантичних змін у лексиці.
32. Основні види переносних значень. Метафора і метонімія.
33. Основні засоби поповнення словникового складу мови.
34. Хронологічний розподіл словникового складу мови.
35. Класифікація лексики за основними стилями мовлення.
36. Соціально-територіальна диференціація лексики.
37. Поняття літературної мови. Шляхи її становлення.
38. Лексикографія. Види словників.
39. Словотвір. Основні типи словотвору.
40. Категоріальні ознаки фразеологізмів. Підходи до їх класифікації.
41. Граматика як розділ мовознавства.
42. Граматичне значення слова. Типи граматичних значень.
43. Поняття граматичної форми, парадигми й граматичної категорії.
44. Морфологічна структура слова. Види морфем.
45. Частини мови й критерії їх виділення.
46. Словосполучення та речення, їх основні характеристики. Типи синтаксичних зв'язків у словосполученні.
47. Основні властивості речення. Класифікація речень за метою висловлювання.
48. Структурні типи речень. Члени речення.
49. Поняття мовного союзу.
50. Світові мови.
51. Диференціація та інтеграція мов.
52. Генеалогічна класифікація мов світу.
53. Морфологічна класифікація мов світу.
54. Загальна характеристика індоєвропейських мов.
55. Сучасні й давні германські мови.
56. Порівняльно-історичний метод (виникнення, розвиток, методика).
57. Проблема прамови в індоєвропейстиці. Індоєвропейська прामова.
58. Давньогерманські племена та їх мови.
59. Писемність давніх германців.
60. Найважливіші пам'ятки давньогерманської писемності.

61. Англійська мова та її історія.
62. Німецька мова та її історія.
63. Фонологічна система германських мов.
64. Основні риси морфологічної будови германських мов.
65. Давньогерманський синтаксис.
66. Лексичний склад германських мов.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. - К., 2005
- Кочерган М. П. Загальне мовознавство. - К., 2003
- Семчинський С. В. Загальне мовознавство - К., 1996
- Андрушенко О. Ю. Вступ до германського мовознавства : навч. посібник / О. Ю. Андрушенко. - Житомир. : ЖДУ ім. І. Франка, 2010. - 175 с.
- Жлуктенко Ю.О., Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. - К.: Вища школа, 1986. - 230 с.
- Левицький В. В. Основи германістики: навч. посібник / В. В. Левицький. - Вінниця: Нова Книга, 2006. - 527 с.
- Левицький В. В., Кийко С. В. Вступ до германського мовознавства : навч. посібник / В. В. Левицький, С. В. Кийко. - Вінниця: Нова Книга, 2006. - 263 с.

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА

1. Survey of the Development of the English Grammatical Theory.
2. Morphemic Structure of the Word.
3. Classification into Parts of Speech.
4. Noun. General Characteristics and Grammatical Categories.
5. Verb. General Characteristics and Grammatical Categories. Non-finite Forms of the English Verb.
6. Adjective. Classifications and Grammatical Categories.
7. Adverb. Form and Meaning.
8. Article Determination in Modern English.
9. Basic Units of Syntax: Phrase and Sentence.
10. Syntagmatic Connections of Words.
11. Simple Sentence. Constituent and Paradigmatic Structure.
12. Composite Sentence as a Polypredicative Construction.
13. Complex Sentence.
14. Compound Sentence.
15. Semantic Aspect of the Sentence. Semantic Roles. Actual Division of the Sentence.
16. Pragmatic Aspect of the Sentence.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Алексеева І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови / І. О. Алексеева. - Вінниця : Нова Книга, 2007. - 328 с.
- Блох М. Я. Теоретическая грамматика английского языка. - М.: Высшая школа, 1983
- Иванова И. П., Бурлакова В. В., Почепцов Г. Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. - М.: Высшая школа, 1981
- Раєвська, Н.М. Теоретична граMATика сучасної англійської мови [Підручник для студ. фак. романо-германської філології ун-тів і пед. ін-тів іноземни мов]. - К: Вища школа, 1976
- Федоренко О.І., Сухорольська С.М. ГраMATика англійської мови. Теоретичний курс: Навч посібник. - Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008
- Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граMATика української та англійської мов / Ю. О. Жлуктенко. - К. : Радянська школа, 1960
- Левицький А. Е. Порівняльна граMATика англійської та української мов: навч. посібник / А. Е. Левицький. - К. : Освіта України, 2007
- Ilyish В. А. The Structure of Modern English / В. А. Ilyish. - Л. : Просвещение, 1971
- Morokhovska E. J. Fundamentals of English Grammar Theory and Practice / E. J. Morokhovska. - Kyiv: Vysca Skola, 1993.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

1. Contrastive Lexicology as a branch of linguistics; its branches, methods and basic notions.
2. The word as the fundamental object of lexicology. The morphological structure of the word.
3. Productive and non-productive types of word-formation.
4. Semantic structure of words.
5. Various manifestations of semantic change.
6. Synonyms, antonyms and homonyms. Classifications of synonyms, antonyms and homonyms.
7. Polysemy. The semantic structure of polysemantic words.
8. Euphemisms. Neologisms. Paronyms.
9. Phraseological units. Different approaches to the classification of phraseological units.
10. Lexico-stylistic layers of the modern vocabularies.
11. Etymological peculiarities of the modern vocabularies.
12. Assimilation of borrowings. Etymological doublets. International words. Translation loans.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської і української мов. Вінниця: Нова Книга, 2003. - 153 с.
- Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: навч. посібник. - Житомир, 2000. -117 с.
- Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. - Вінниця: Нова книга, 2003. - 464 с.
- Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови: Х.: Основа, 1993 - 255 с.
- Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови - теорія і практика - . Вінниця: Нова Книга, 2007. - 525 с.

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

1. American-Based Pronunciation Standard of English.
2. British Accents.
3. English Intonation and Its Components.
4. Received Standard of Pronunciation in Britain.
5. Cockney as a Social Dialect.
6. Syllable Formation and Syllable Division in English.
7. Peculiarities of English Stress.
8. Phonostylistics of Present-day English.
9. Assimilation in English.
10. Accommodation and Elision in English.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Паращук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови. - Нова книга, Вінниця, 2005
- Левицький А. Е., Гаращук Л. А. Advanced course of the theory of English phonetics. - Нова книга, Вінниця, 2005.
- Левицький А. Е., Гаращук Л. А. Короткий курс теоретичної фонетики англійської мови. - Нова книга, Вінниця, 2005.
- Г аращук Л. А., Левицький А. Е. Enjoy Practising Phonetics! Навчальний посібник з практичної фонетики для студентів факультетів іноземних мов. — Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, Житомир, 2013.
- Теоретическая фонетика английского языка / Ред. М. А. Соколова и др. - М. : Высш. шк., 1991.
- Roach P. English Phonetics and Phonology: A practical course.- Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

ІСТОРІЯ МОВИ

1. Periods in the History of English.

2. The Development of Verb System in the History of English.
3. The Development of Noun System in the History of the English Language.
4. Changes within the Adjective System in the History of English.
5. The Pronoun System in the History of the English Language.
6. The Great Vowel Shift. Its Phonetic and Phonological Essence.
7. General Characteristics of Syntax in the History of English.
8. Latin Borrowings in the History of English.
9. ME dialects.
10. General Characteristics of the Socio-Linguistic Situation in England in Early Middle Ages.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Аракин В.Д. История английского языка / В. Д. Аракин. - М.: Высшая школа, 1985
- Иванова И., История английского языка / И. Иванова, Т. Беляева, Л. Чахоян. - С. - П.: Лань, 2001
- Иванова И. Практикум по истории английского языка / И. Иванова, Т. Беляева, Л. Чахоян. - С. - П.: Лань, 2000
- Иванова И. П. Хрестоматия по истории английского языка / И. Иванова, Т. Беляева, Л. Чахоян. - Л., 1980
- Ильиш Б. А. История английского языка / Б.А. Ильиш. -М., 1973
- Жлуктенко Ю. О. Вступ до германського мовознавства / Ю. О. Жлуктенко, Т. А. Яворська- К : Вища школа, 1986
- Костюченко Ю. П. Історія англійської мови / Ю.П. Костюченко. — К., 1963
- Левицький В. В. Основи германістики. - Вінниця: Нова Книга, 2006
- Rastorguyeva T. A. A History of English. - М.: VyssajaSkola, 2003. - 347 p.
- Ilyish B. History of the English Language. - Л., 1973
- Reznik R. V., Sorokina T. S., Reznik I. V. History of the English Language / R. V. Reznik, T. S. Sorokina, I. V. Reznik - Вінниця: Нова Книга, 2016. - 402 с.
- Verba L. History of the English Language / L. Verba. - Вінниця: Нова Книга, 2016.-402 с.
- Yevchenko V. V. History of the English Language / V. V. Yevchenko. - Вінниця: Нова Книга, 2016. - 402 с.

СТИЛІСТИКА

1. The Aim and Subject of Stylistics. Types of Stylistics.
2. General Linguistic Notions Employed by Stylistics (Language and Speech, Invariant and Variant, Code and Text, Paradigmatic and Syntagmatic Relations, Opposition and Contrast, Selection and Combination).

3. Main Notions of Stylistics (Style, Norm, Context, Synonymy, Stylistic and Functional-Stylistic Meaning, Expressive Means, Stylistic Device, Imagery).
4. Versification Theory and Its Main Notions. Rhyme and Its Types. Rhythm.
5. Graphic-Phonetic Stylistic Devices (Assonance, Alliteration, Onomatopoeia). Instrumentation. Euphony and Cacophony. Graphon, Its Types and Functions. Text Segmentation Models.
6. Stylistic Morphology. Expressive Means and Stylistic Devices on the Morphological Level. The Notion of Transposition. Ways of Foregrounding a Morpheme.
7. Stylistic Lexicology. The Denotative and Connotative Meanings of Words. The Stylistic Layers of English Vocabulary and Their Functions. The Expressive Potential of English Phraseology.
8. Stylistic Semasiology. Expressive Means and Stylistic Devices in Stylistic Semasiology.
9. Classification of Figures: Figures of Substitution and Figures of Combination, Figures of Quantity and Figures of Quality, Figures of Identity and Figures of Contrast, Figures of Inequality.
10. Figures of Quantity (Hyperbole, Meiosis, Litotes).
11. Figures of Quality (Metonymical Group: Metonymy, Synecdoche, Periphrasis, Euphemism).
12. Figures of Quality (Metaphorical Group: Metaphor, Epithet, Antonomasia, Personification, and Allegory). Irony.
13. Figures of Identity (Simile, Specifying and Substituting Synonyms), Figures of Contrast (Antithesis, Oxymoron), Figures of Inequality (Climax (Gradation), Anticlimax, Pun, and Zeugma).
14. Stylistic Syntax. Expressive Means on the Syntactic Level (Ellipsis, Aposiopesis, Nominal Sentence, Asyndeton, Repetition, Enumeration, Syntactic Tautology, Polysyndeton, Parenthesis, Inversion, Detachment).
15. Stylistic Syntax. Stylistic Devices on the Syntactic Level (Parallelism, Chiasmus, Anaphora, Epiphora, Rhetoric Question, Parcellation).
16. Functional Styles of the English Language.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. - М.: Просвещение, 1990.
- Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка. - М.: Астрель : АСТ, 2003.
- Стилистика английского языка / А. Н. Мороховский и др. - К.: Вища школа, 1991.
- Galperin I. R. Stylistics. - М.: Высшая школа, 1981.

- Zhukovska V. V. English Stylistics: Fundamentals of Theory and Practice. - Житомир, ЖДУ ім. І. Франка, 2010.
- Kuznetsova I.V. Stylistics in Practice. - Житомир, ЖДУ ім. І. Франка, 2010.
- Yefimov L. P. Practical Stylistics of English / L. P. Yefimov, E. A. Yasinetskaya. - Вінниця: Нова книга, 2004.

ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1. Поняття і сутність перекладу. Особливості процесу перекладу.
2. Види перекладу.
3. Одиниця перекладу.
4. Поняття адекватності.
5. Поняття мовної еквівалентності при перекладі: загальна характеристика та різновиди.
  6. Загальна характеристика теорії рівнів еквівалентності.
  7. Типи еквівалентів при перекладі.
  8. Моделі перекладу.
  9. Переклад безеквівалентних одиниць.
  10. Екзотизми й okazіоналізми в оригіналі і перекладі.
  11. Особливі види обробки тексту при перекладі.
  12. Визначення термінів адекватність та еквівалентність.
  13. Аспекти теорії перекладу.
  14. Переклад слів, що позначають специфічні реалії.
  15. Особливі види обробки тексту при перекладі.
  16. Транскодування: транслітерація / транскрипція.
  17. Переклад неоднозначних слів (вибір варіантного відповідника).
  18. Лексикалізовані форми множини. Пароніми і переклад.
  19. Інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми.
  20. Типологія перекладацьких трансформацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову [Текст] = Theory and practice of translation from Ukrainian into English : посібник-довідник / В'ячеслав Карабан, Джеймс Мейс. - Вінниця : Нова кн., 2003.- 606 с.
- Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова) [Текст] : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. - Вінниця : Нова кн., 2006. - 586 с.
- Корунець І. В. Вступ до перекладознавства [Текст] : навч. посіб. / І. В. Корунець ; [рец.: О. М. Кінщак, А. В. Корольова, Л. В. Данилюк]. - Вінниця : Нова

кн., 2008. -510 с.

- Ребрій О. В. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Європейський союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти / За ред. Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. - Вінниця : Нова книга, 2009
- Nesterenko N. Lysenko K. Course in Interpreting and Translation (Усний переклад), [англ.]: Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга, 2006.

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО

1. Лінгвокраїнознавство: предмет, мета та задачі
2. Національна маркованість англійської мови
3. Особливості ономастичної системи.
4. Національна маркованість географічних реалій
5. Етнографічні реалії. Житло.
6. Національна кухня. Назви страв, пов'язані з релігійними святами та географічними регіонами.
7. Релігійні та державні свята. Фестивалі та святкування. Звичаї. Забобони.
8. Мовленнєвий етикет в англomовному суспільстві.
9. Рутинна поведінка.
10. Особливості невербальної поведінки в англomовному соціумі.
11. Особливості національного характеру.
12. Соціальна стратифікація англomовного суспільства.
13. Фонова лексика у сфері суспільно-політичного життя.
14. Дошкільна, шкільна та вища освіта, типи навчальних закладів.
15. Засоби масової інформації. Періодичні видання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Борисенко Н.Д. Лінгвокраїнознавство: навчальний посібник. - Житомир: Вид-во ЖДУ, 2008. - 72 с.
- Борисенко Н.Д. Шевчук О.О. Лінгвокраїнознавство англomовних країн: навчально-методичний посібник. - Житомир: Вид-во ЖДУ, 2010. - 160 с.
- Гапонів А.Б., Возна М.О. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни. - Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. - 464 с.
- Oxford Guide to British and American Culture. - Oxford: Oxford Univ. Press, 2005.-533 p.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВАРІАНТУ ЕЛЕКТРОННОГО ТЕСТУВАННЯ

Зміст тесту визначається на основі Програми вступного фахового випробування (затвердженої ректором університету)

Загальна кількість запитань тесту – 45.

На виконання тесту відведено 75 хвилин.

Тест складається із завдань трьох форм:

1. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді (30 завдань).** До кожного завдання подано варіанти відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт обрав і позначив правильну відповідь у відповідному тестовому полі.
2. **Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) (10 завдань).** До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і літерами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та літерам (утворити логічні пари). Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно визначив логічні пари і позначив їх у відповідних тестових полях.
3. **Завдання на встановлення правильної послідовності (5 завдань).** До кожного завдання подано перелік дій (понять, формул, характеристик тощо), позначених літерами, які потрібно розташувати у правильній послідовності. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно визначив та позначив послідовність всіх запропонованих подій у відповідному тестовому полі.

Схема оцінювання тесту:

1. Завдання з вибором правильної відповіді оцінюється в 0 або 1 тестовий бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не вказано.
2. Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) оцінюється в 0, 1, 2, 3, 4, 5 тестових бали: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність (логічну пару); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.
3. Завдання на встановлення правильної послідовності оцінюється в 0, 1, 2, 3, 4 тестових бали: 4 бали, якщо правильно вказано послідовність усіх подій; 3 бали, якщо правильно вказано першу та останню події; 2 бали, якщо правильно вказано другу та третю події; 1 бал, якщо правильно вказано або першу або останню подію; 0 балів, якщо неправильна жодна із вказаних подій, або відповідь не надано.

Кількість завдань фахового вступного випробування

Рівень	Кількість завдань	Максимальна кількість балів за одне завдання	Загальна кількість тестових балів
1	30	1	30
2	10	5	50

3	5	4	20
Разом	45	-	100

Абітурієнт отримує 100 балів під час початку виконання вступного випробування
Максимальна оцінка за вступне випробування 200 балів

Голова комісії

Валентина ПАПШУК